

Jak uczyć młodzież mądrego pomagania?

Temat: *Jak rozwijać swoje umiejętności przy pomaganiu innym?*

Grupa odbiorców: Uczniowie Szkół Ponadpodstawowych

Czas trwania zajęć: 45 minut

Informacja dla prowadzących: Oddajemy w Państwa ręce scenariusz zajęć skierowany do uczniów z cyklu: „Jak uczyć młodzież mądrego pomagania?”. Jesteśmy lubelską Fundacją Szczęśliwe Dzieciństwo (FSD), której misją jest dobre wychowanie młodego człowieka. Realizujemy różnego rodzaju działania rozwijające zainteresowania oraz umiejętności dzieci i młodzieży. Prowadzimy ośrodki wsparcia dziennego oraz program formacyjny o nazwie Akademia Młodzieżowa. Zajęcia prowadzone według niniejszego scenariusza mogą posłużyć Państwu jako wprowadzenie młodzieży do zaangażowania się w akcję charytatywną „Ile waży święty Mikołaj?”. Dochód z akcji zostanie przeznaczony na wsparcie funduszu stypendialnego FSD, z którego wypłacane są stypendia dla wychowanków Fundacji, którzy osiągają bardzo dobre wyniki w nauce i odznaczają się nienaganną postawą moralną.

Cele zajęć:

- ✓ zachęcenie uczniów do bycia dobrym człowiekiem na co dzień i do pomagania innym
- ✓ wprowadzenie uczniów w świat działań charytatywnych i dobroczynności
- ✓ rozwój empatii
- ✓ kształtowanie kompetencji

społecznych, umiejętności współpracy w grupie

Materiały: komputer, rzutnik

1. Węzeł gordyjski

Uczniowie stają w kole, zamykają oczy, podnoszą ręce do góry i ruszają (nie szybko!!!) w stronę środka koła. Tam każdy łapie w górze dwie ręce innych osób (ważne żeby swoją lewą ręką złapać czyjąś prawą rękę i swoją prawą czyjąś lewą – w przeciwnym wypadku może powstać kilka niezależnie trzymających się grup) i wszyscy otwierają oczy. I teraz już najprostsze: należy z powrotem ustawić się w kole, nie puszczając oczywiście rąk!

2. Krąg rozmów

Dzielimy uczestników na dwie grupy (jeżeli grupa liczy około 20 osób) lub na cztery (jeżeli liczy około 40 osób). Następnie prosimy by uczestnicy usiedli w kręgu (np. „jedyński” wewnątrz koła, „dwójki” za plecami „jedynek” (gdy jest większa grupa to jeszcze „trójki” wewnątrz drugiego koła, „czwórki” za plecami „trójek”). Następnie osoby, które siedzą wewnątrz koła są proszone o odwrócenie się twarzami do osób, które są na zewnątrz. Uczestnicy dowiadują się, że ich zadaniem jest rozmowa z osobą, którą mają naprzeciwko, przez 1 minutę na określony temat. Po upływie jednej minuty następuje zmiana, koło zewnętrzne „przesuwa się” o jedną osobą zgodnie z ruchem wskazówek zegara. Przykładowe tematy na które może rozmawiać młodzież to: Ulubiona książka/ zespół/ wokalista/ piosenka/ nauczyciel/ miejsce moim miastem; Moje marzenie/ Moje hobby; miejsce gdzie najbardziej chciałbym pojechać na wakacje/ najgłupsza rzecz jaką zrobiłem/ moja pierwsza miłość/ znenawidzony przedmiot szkolny/ znenawidzony nauczyciel. Zabawa kończy się w momencie, jak koło wykona pełen obrót. Warto w pytaniach już ukierunkować na tematy, które będą poruszane dalej tj. Kiedy ostatnio komuś pomogłem? Czego chciałbym się nauczyć? Talent który posiadam? Jak dzisiaj pomogę swojemu młodszemu rodzeństwu?

3. Jak i gdzie można rozwijać swoje umiejętności w szkole (pogadanka + ćwiczenie Ranking Umiejętności)

Uczniom należy wytłumaczyć, że czas spędzony w szkole to nie tylko czas zdobywania wiedzy z tzw. podstawy programowej ale i czas rozwoju tzw. kompetencji miękkich niezbędnych w dalszym życiu zawodowym. Wraz z uczniami rozpoczynamy dyskusję, jakie umiejętności mogą się przydać w dalszej pracy zawodowej.

Niezwykle pomocna w pracy jest znajomość talentów, zainteresowań, umiejętności młodych ludzi oraz ich własnych przekonań na ten temat. Inspiracją do jednego z ćwiczeń, które mogą Państwo wykorzystać, jest ćwiczenie zaczerpnięte z książki: „Jakiego koloru jest Twój spadochron?” Richarda Nelsona Bolles’a. Książka jest skierowana do osób dorosłych, które aktualnie poszukują pracy i zastanawiają się w jakim kierunku powinni pójść. Nic nie stoi na przeszkodzie, by metody przedstawiane w tej książce dostosować jednak do pracy z młodzieżą. Zaletą metody, jest to że wymaga indywidualnej pracy każdego ucznia, chociaż możemy wykorzystać ją do pracy grupowej. Do przeprowadzenia ćwiczenia potrzebna będzie odpowiednia plansza – „Załącznik nr 2” pt. „Bardziej? Mocniej? Więcej?”. Przed przeprowadzeniem tego ćwiczenia należy zastanowić się w jakim celu warto go użyć.

Kilka kroków jak przeprowadzić pracę z planszą „Bardziej? Mocniej? Więcej?”

Krok 1.

Pierwszym zadaniem jest wypisanie 10 zainteresowań, hobby, które uczniowie chcielibyście rozwijać. Z młodszymi dziećmi wystarczy jak tych zainteresowań będzie np. 5. Ułatwieniem też będzie wypisanie wspólnej listy na tablicy szkolnej. Wybrane zainteresowania trzeba wpisać w tabelkę oznaczoną cyfrą 1 w kółeczku. Kolejność wpisywania nie ma znaczenia.

Krok 2.

Wybierzcie wspólne pytanie, na które chcecie znaleźć odpowiedź w czasie ćwiczenia. Teraz niech tym pytaniem będzie: „Które zainteresowania chciałbyś rozwijać bardziej?”. Wpiszcie to pytanie na planszy pod numerem 2.

Krok 3.

Teraz zadanie najtrudniejsze i najbardziej czasochłonne. Należy kolejno porównać ze sobą wszystkie zainteresowania dodając opcję wyboru, tj. „Które zainteresowania chciałbyś rozwinąć bardziej, to co jest zapisane pod numerem 1, czy to co jest zapisane pod numerem 2”? Tabelka (ta, która przypomina schodki) jest specjalnie tak skonstruowana, żeby dać możliwość porównania wszystkich kolejno zapisanych zainteresowań ze wszystkimi. Każdorazowo nasz wybór zaznaczamy kółeczkiem.

Krok 4.

Naszym zadaniem jest teraz policzenie wszystkich wybranych pozycji, tzn. ile razy kółeczkiem zakreśliliśmy cyfrę „1”, ile razy „2” itd. Po podliczeniu naszych wyborów, zapisujemy ich liczbę w tabelce z podpisem „Ile razy?”

Krok 5.

Krok kolejny to ustalenie hierarchii. Sprawdzamy, które zainteresowania wybraliśmy najwięcej razy. Temu, które wybraliśmy najwięcej razy przypisujemy w wersie „Kolejność ostateczna” cyfrę 1 i kolejno następnym 2, 3, 4...itd.

Krok 6.

Zadaniem ostatnim jest przepisanie wartości z wersy: „Kolejność ostateczna”, do naszej początkowej listy zainteresowań.

Najważniejszym elementem tego ćwiczenia jest jego omówienie. System porównań pozwolił na określenie, na rozwoju jakich zainteresowań najbardziej nam zależy. Jeżeli pracujemy z całą klasą szkolną, możemy poprosić młodzież, by podzieliła się swoimi wyborami. Pozwoli nam to na poznanie zainteresowań młodzieży. Możemy także pokusić się o wypisanie na tablicy zainteresowań, które pojawiają się najczęściej i zastanowić się czy jesteśmy w stanie te zainteresowania wprowadzić w naukę konkretnego przedmiotu. Przykładowo, jeżeli często pojawiało się zainteresowanie nazwane „rysowanie”, może to dobry pomysł by uczniowie przygotowali np. plakaty promujące akcje charytatywne.

4. Zaplanowanie wspólnego działania przez klasę

Warto dać uczniom przestrzeń do rozwoju swoich zainteresowań poprzez organizowanie różnych działań na terenie szkoły. Jedną z akcji, w której młodzież może rozwijać swoje umiejętności jest zaangażowanie się w akcje o nazwie: „Ile waży święty Mikołaj?” Szczegóły akcji i sposób przyłączenia się jest opisany na stronie internetowej: www.ilewazymikolaj.pl. Warto zachęcić uczniów do tego, by oprócz samej realizacji akcji charytatywnej, stali się organizatorem akcji także wśród innych klas. Dzięki temu będą mogli dodatkowo sprawdzić się w roli organizatora, marketingowca, konferansjera. Warto poprosić uczniów by sami zaplanowali jak chcą realizować akcje w szkole.

Zdjęcia z finału akcji 2017:

Załącznik nr 1

„Bardziej? Mocniej? Więcej?”

1 Wpisz to, co chcesz ze sobą porównać

2 Zadaj pytanie:

3 Porównaj (1 a 2, 1 a 3, 2 a 3.....)

4 Policz zaznaczone

5 Poranguj

6 Wpisz ostateczną kolejność

1										
2	1	2								
3	1	2	3							
4	1	2	3	4						
5	1	2	3	4	5					
6	1	2	3	4	5	6				
7	1	2	3	4	5	6	7			
8	1	2	3	4	5	6	7	8		
9	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
10	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	NUMER
										ILE RAZY?
										KOLEJNOŚĆ OSTATECZNA

Instrukcja „Bardziej, mocniej, więcej”

1. Wypisz elementy, które chcesz ze sobą porównać. Mogą to być umiejętności, sposoby uczenia się, sposoby na zapamiętywanie, pomysły na integrację klasy. Wypisz wszystkie elementy w tabelce (od 1 do 10). Kolejność nie ma znaczenia
2. Zadaż odpowiednie pytanie: np. „Które umiejętności chciałbyś u siebie bardziej rozwinąć?”; „W jaki sposób bardziej lubisz się uczyć?”, „Który sposób na zapamiętywanie chciałbyś bardziej rozwinąć?”, „Który pomysł na integrację klasy chciałbyś zrealizować w swojej klasie?”
3. Zastosuj postawione pytanie do porównania kolejnych elementów pomiędzy sobą. Pomoże Ci w tym tabelka („schodki”). Każdorazowo dopasuj elementy do pytania i odpowiedniego numeru. Wybrany numer zaznacz kółeczkiem. Postąp tak ze wszystkimi elementami z listy. Przykład: jeżeli pod 1 mamy wpisaną umiejętność: „pisanie rozprawki”, a pod 2: „pisanie charakterystyki”, a zadawanym pytaniem jest: „Którą umiejętność chciałbyś rozwinąć bardziej?, pytanie do porównania 1 i 2 brzmi następująco: „Czy bardziej chciałbym rozwinąć pisanie rozprawki czy pisanie charakterystyki”? Jeżeli odpowiemy „pisanie charakterystyki” kółeczkiem otaczamy „2”. Tak samo postępujemy przy porównaniu kolejnych elementów.
4. Zliczamy których numerków mamy zaznaczonych więcej i wpisujemy w odpowiednie miejsce w wersie: „Ile razy?”
5. Ustalamy hierarchię. Elementowi, który został zaznaczony najwięcej razy przypisujemy „1” i kolejno 2, 3, 4....
6. Przepisujemy hierarchię do kolumny. Tym samym ustaliliśmy sobie ważność poszczególnych elementów.